

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Waalvest Sporthal (Menen, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2021L172
December 2021

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert NV
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Aaron Willaert

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV.

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten van het bureauonderzoek	7
1.1	Administratieve gegevens	7
1.2	Onderzoeksopdracht	9
1.2.1	Doelstelling	9
1.2.2	Onderzoeksvragen	9
1.2.3	Juridische context	9
1.2.4	Randvoorwaarden	9
1.2.5	Archeologische voorkennis van het terrein	9
1.3	Werkwijze en strategie	10
1.3.1	Methode	10
1.3.2	Fysisch geografische situatie	10
1.3.3	Historische context en bekende archeologie vindplaatsen	10
1.3.4	Archeologische indicatoren	11
1.3.5	Verstoringshistoriek	11
1.4	Assessmentrapport	12
1.4.1	Introductie tot het projectgebied	13
1.4.1.1	Ruimtelijke situering	13
1.4.1.2	Geplande werken	14
1.4.2	Fysisch geografische en geologische situatie	17
1.4.2.1	Landschappelijke situering	17
1.4.2.2	Tertiaire lithostratigrafie	20
1.4.2.3	Quartaire lithostratigrafie	21
1.4.2.4	Bodemvormingsprocessen	22
1.4.3	Historische en archeologische voorkennis	23
1.4.3.1	Overzicht van de gekende archeologische waarden	23
1.4.3.2	Historische context en bekende archeologische vindplaatsen	28
1.4.3.3	Archeologische indicatoren en cartografische bronnen	31
1.4.3.4	Huidige gebruik en verstoringen	37
1.5	Synthese	40
2	Bibliografie	41

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt). 8	
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).	13
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).	14
Figuur 5: Huidige toestand projectgebied, gezien vanaf Waalvest (© Google Streetview).	15
Figuur 6: Synthese geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).	16
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	17
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	18
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	18
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	19
Figuur 11: Hoogteverloop, N-Z.	19
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	20
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	21
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).	22
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen binnen een straal van 2 km van het projectgebied (Bron: Geopunt).....	23
Figuur 16: Projectgebied bij benadering weergegeven op de Deventerkaart, ca. 1560 (Bron: Bibliotheca Nacional de España).	32
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Sanderuskaart, ca. 1640 (Bron: NGI Cartesius).	33
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op een plan uit 1701 (Bron: NGI Cartesius).	33
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).....	34
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op een plan uit de periode 1815-1830 (Bron: NGI Cartesius).	34
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).	35

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Vandermaelenkaart, 1846-1854 (Bron: Geopunt).	35
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....	36
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de loopgravenkaart, 1917 (Bron: Memory Maps).	36
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).....	37
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).....	38
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).....	38
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).....	39
Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	39

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....	7
---	---

1 Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Menen
	Deelgemeente	/
	Postcode	8930
	Adres	Waalvest 8930 Menen
	Toponiem	Waalvest Sporthal
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 62447 Y _{min} = 165454 X _{max} = 62546 Y _{max} = 165522
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Menen, Afdeling 1, Sectie E, nr's: 1007/7d, 1005/a23 Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Wouter Van Goidsenhoven (erkend archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Elke Ghyselbrecht (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn bekend?
- Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van de bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan deels binnen woongebied, deels binnen recreatiegebied. Het plangebied is gelegen binnen de vastgestelde archeologische zone van de historische stadskern van Menen. Het onderzoeksterrein situeert zich noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 1002 m², vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Menen Waalvest Sporthal werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en de verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen

1.3.3 Historische context en bekende archeologie vindplaatsen

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek. De recente onderzoeken die voortvloeiden uit archeologienota's zijn geraadpleegd via loket.onroerend.erfgoed.be.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische bronnen, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen die zowel via Geopunt als via het Nationaal Geografisch Instituut (Cartesius) ter beschikking worden gesteld. Bijkomende cartografische bronnen zijn waar relevant bekomen via verder archiefonderzoek.

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971, ter beschikking gesteld via Geopunt.

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Introductie tot het projectgebied

1.4.1.1 Ruimtelijke situering

Het plangebied is gelegen in Menen, in de provincie West-Vlaanderen. Het grondgebied van Menen wordt doorsneden door enkele verkeersaders: de spoorlijn Kortrijk-Ieper, de autosnelweg A19 Kortrijk-Ieper, de autoweg N32 en de Leie, de belangrijkste transportweg van de tweede helft van de 19de eeuw tot diep in de 20ste eeuw. De rivier speelt tevens een belangrijke rol in de economische ontwikkeling van de stad. Door de vestiging van bedrijven langs de Leie ontstond tussen Menen en Harelbeke een aaneengesloten industriële as.

De Leie vormt in het zuiden de natuurlijke grens met Frankrijk, daarnaast grenst de stad in het zuiden aan de Franse stad Halluin, in het noorden aan de gemeente Moorsele, in het oosten aan de gemeente Wevelgem, in het westen aan de gemeente Wervik en deelgemeente Geluwe.

Het plangebied zelf maakt onderdeel uit van het Vauban Sportpark en grenst ten noorden aan de Waalvest. Ten westen sluit het terrein aan bij een bestaande sporthal. Precies ten oosten van het plangebied situeert zich een voetbalterrein. De stadskern van Menen (Markt) situeert zich ca. 550 meter ten noordwesten.

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

1.4.1.2 Geplande werken

1.4.1.2.1 Bestaande toestand

De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 1002 m². Op heden is ca. 400 m² van het terrein bebouwd en in gebruik als sporthal. In het oostelijk terreindeel situeert zich een klein toegangsgebouwtje richting het aangrenzende sportveld. De rest van het plangebied is verhard in klinkers.

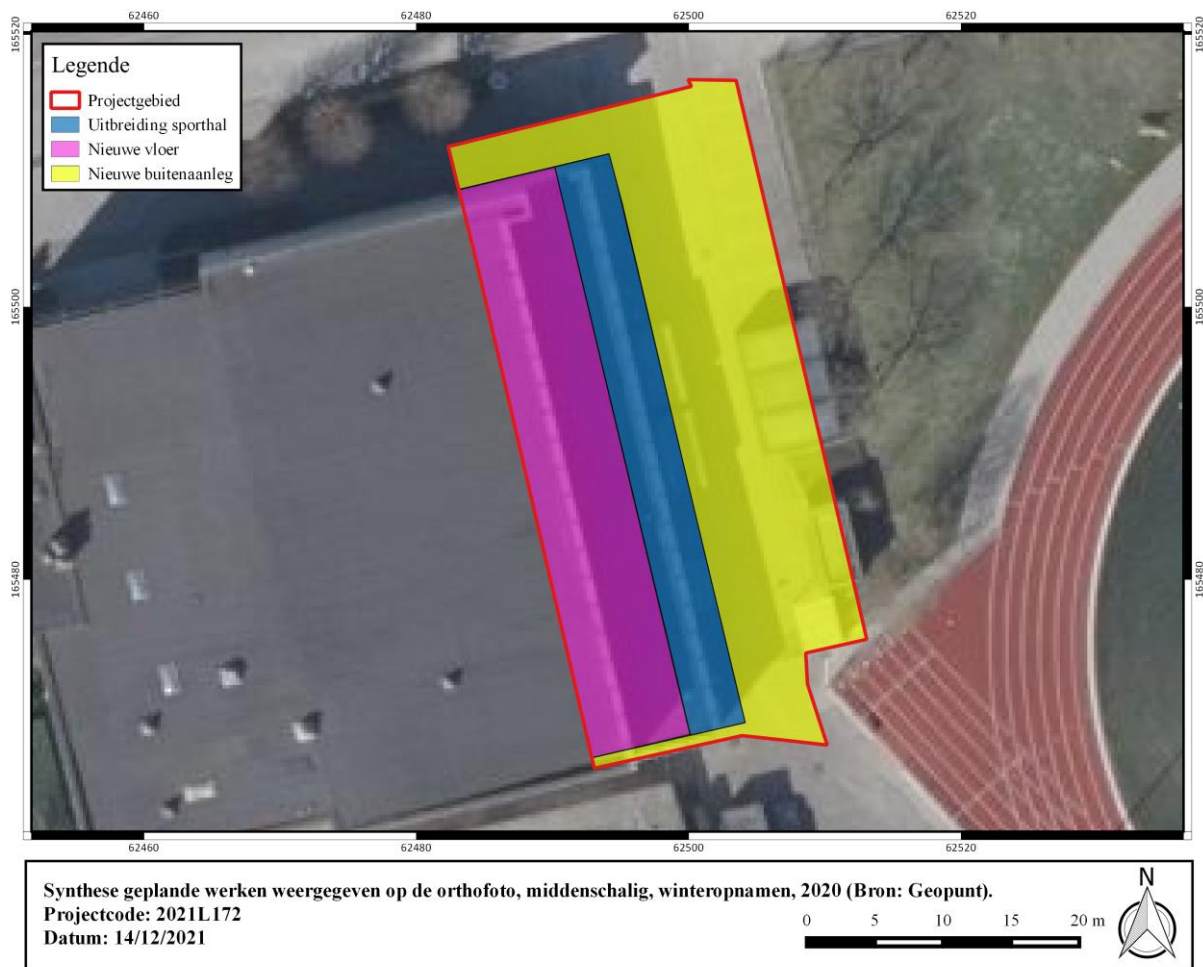
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

Figuur 5: Huidige toestand projectgebied, gezien vanaf Waalvest (© Google Streetview).

1.4.1.2.2 Ontworpen toestand

De opdrachtgever plant de uitbreiding van de bestaande sporthal met 4 meter. Concreet zal de volledige uitbreiding een oppervlakte van ca. 178 m² beslaan. De nieuwbouw wordt gefundeerd door middel van een vloerplaat en paalfunderingen waarvan de diepte nog te bepalen is door ingenieursstudie. Een deel van het interieur van de bestaande sporthal wordt heraangelegd. Deze heraanleg omvat tevens de realisatie van een nieuwe vloer over een oppervlakte van ca. 312 m². Voor de heraanleg van de vloer wordt een bodemingreep voorzien van ca. 50 cm-mv. De rest van het terrein wordt heraangelegd als groenzone of als verharding. Voor deze buitenaanleg (ca. 510 m²) wordt eveneens een bodemingreep van ca. 50 cm-mv gerekend.

Figuur 6: Synthese geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

1.4.2 Fysisch geografische en geologische situatie

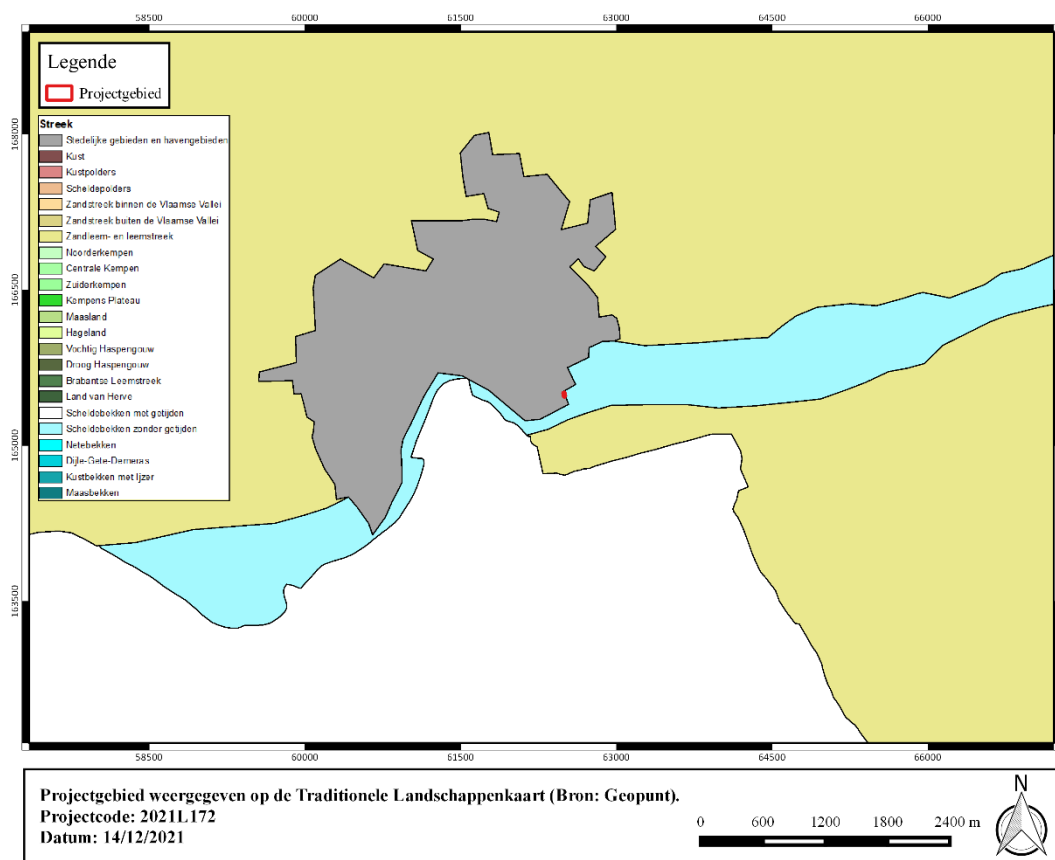
1.4.2.1 Landschappelijke situering

Landschappelijk is het plangebied gelegen binnen stedelijke gebieden en havengebieden.

Het plangebied is gelegen in het alluvium van de Leie. De vlakte van de Leie maakt deel uit van de Vlaamse Vallei die morfologisch gekenmerkt wordt door een relatief vlak reliëf. Tijdens de beginfase van het Peniglaciaal heeft de Leie een grote laterale uitbreiding gekend waardoor de volledige breedte van de vallei werd ingenomen. Aan dit sedimentatiepatroon komt een eind in het Tardiglaciaal dat wordt gekenmerkt door een beduidende klimaatsverbetering, op enkele koude fases na. Belangrijk is een hervatting van fluviale activiteit met in een eerste fase een uitschuring van de huidige valleien. De rivieren evolueren van een vlechtend naar een meanderend patroon waarbij de Leie een *underfit river* wordt die in een bovenmaatse vallei vloeit.

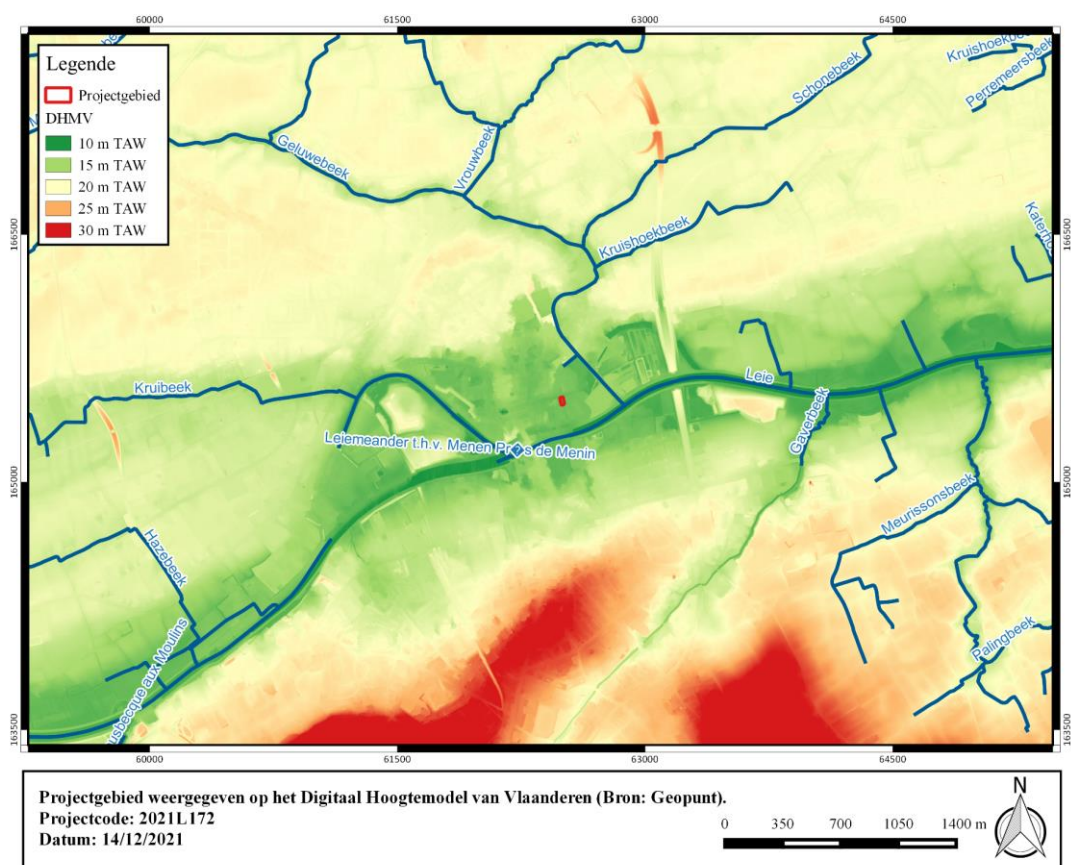
Ten noorden van het plangebied situeren zich uitlopers van de Centraal-West-Vlaamse heuvels. De afwatering in de omgeving van het plangebied gebeurt vanaf deze heuvels naar het zuiden, richting de Leie. Ca. 250 meter ten oosten van het plangebied loopt de Geluwebeek, ca. 650 meter ten westen situeert zich een oude Leiemeander.

Het plangebied zelf is gelegen op een hoogte van ca. 12.9 – 13.4 m TAW en heeft een relatief vlak verloop. Hydrografisch is het projectgebied gelegen binnen het Leiebekken.

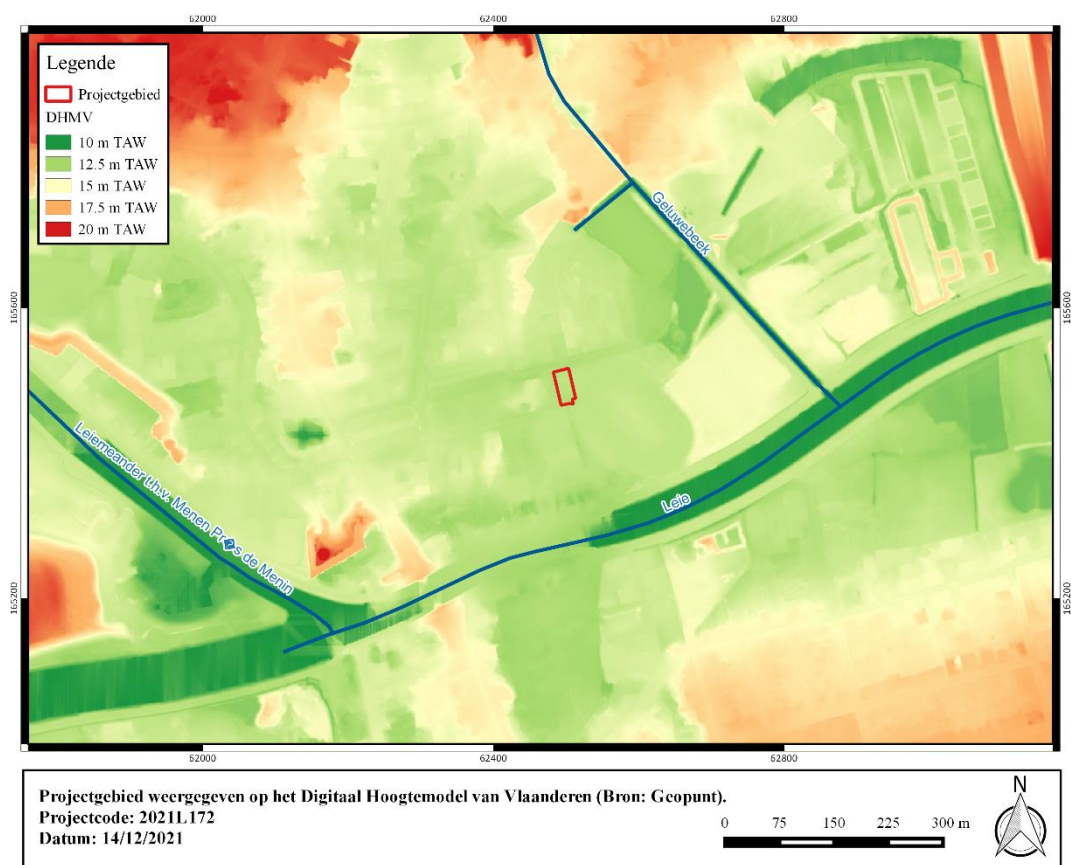

Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

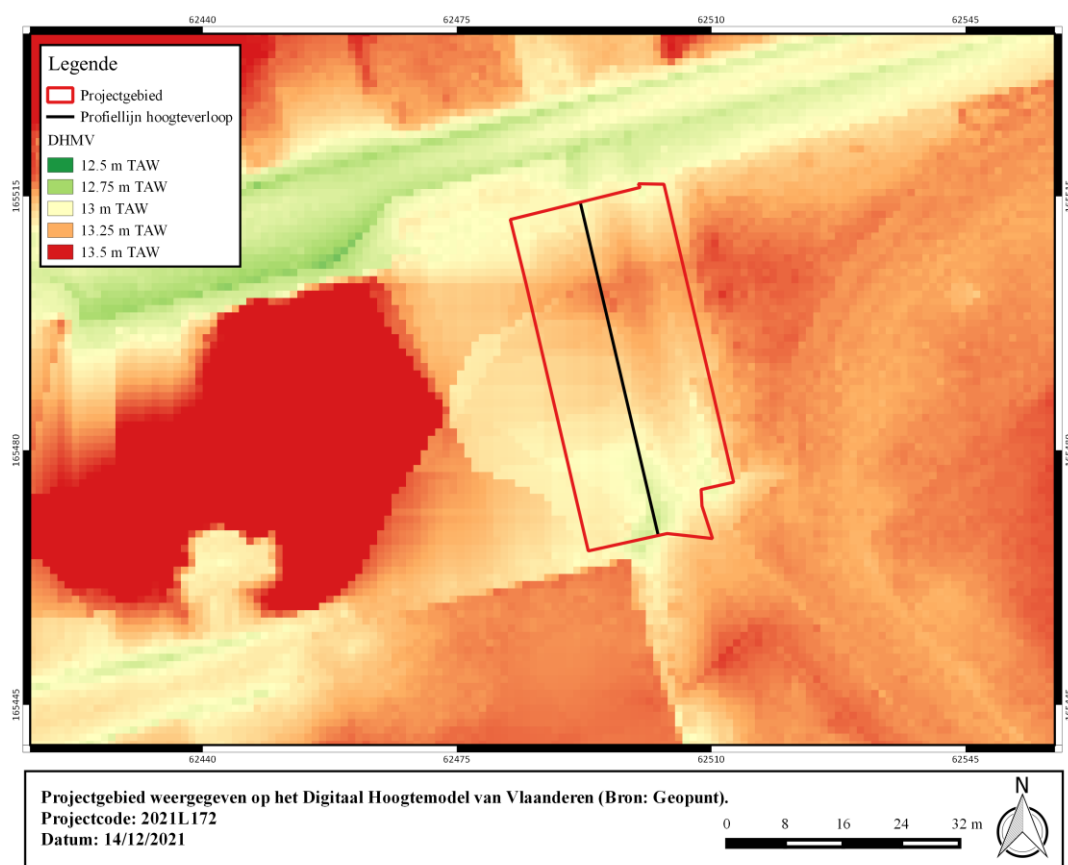

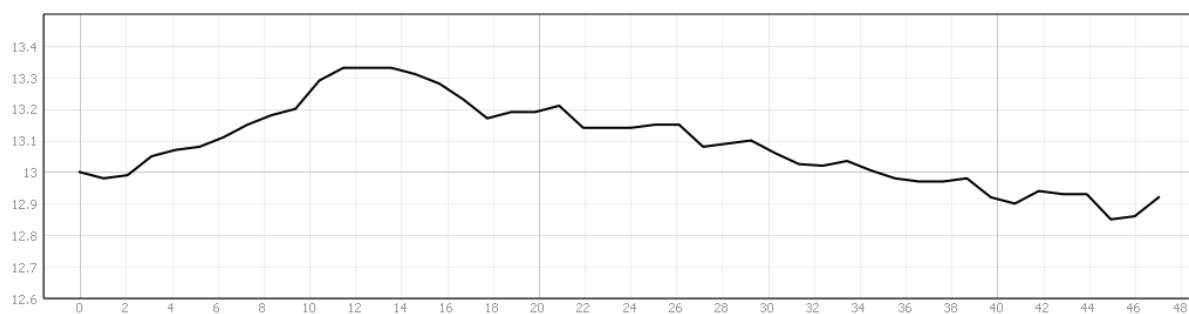
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

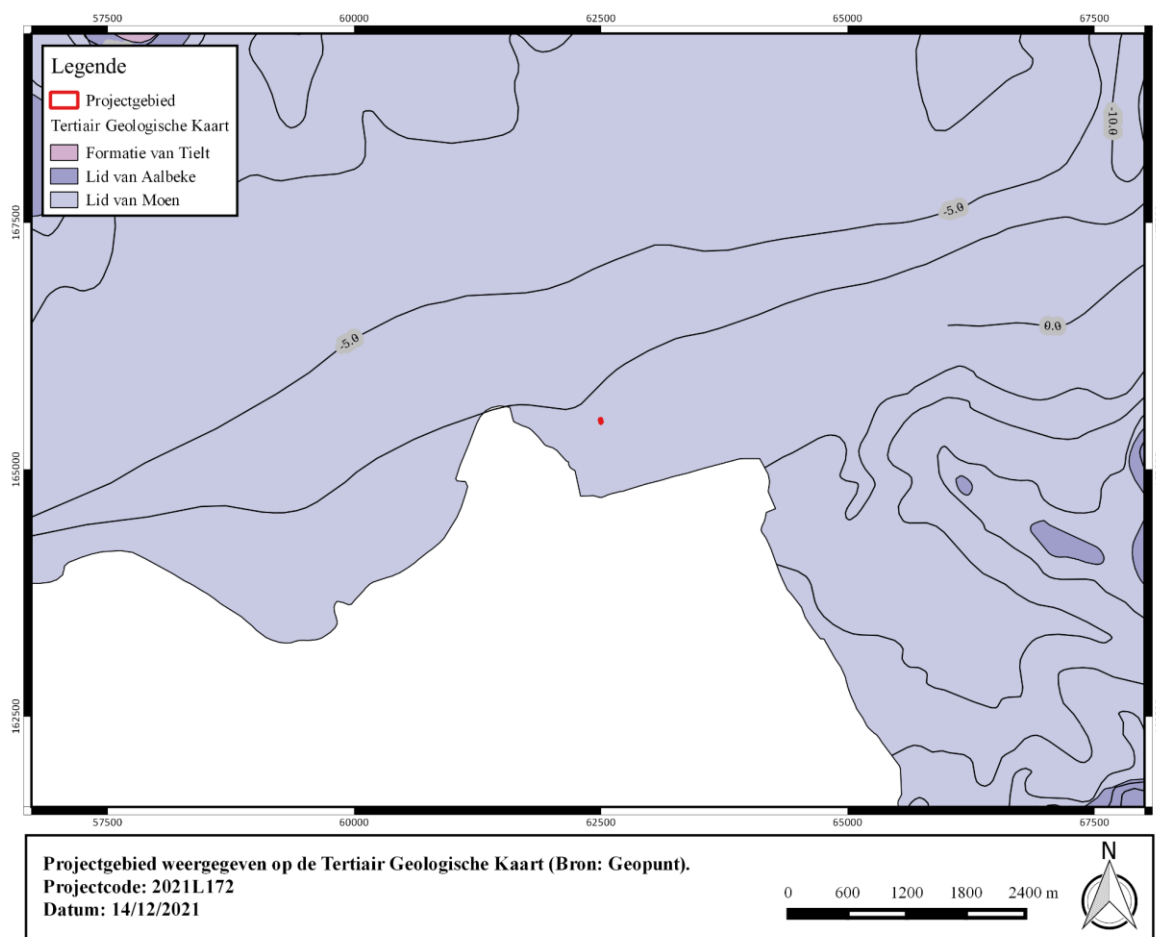

Figuur 11: Hoogteverloop, N-Z.

1.4.2.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Moen (Formatie van Kortrijk)**. Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingsmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingsmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

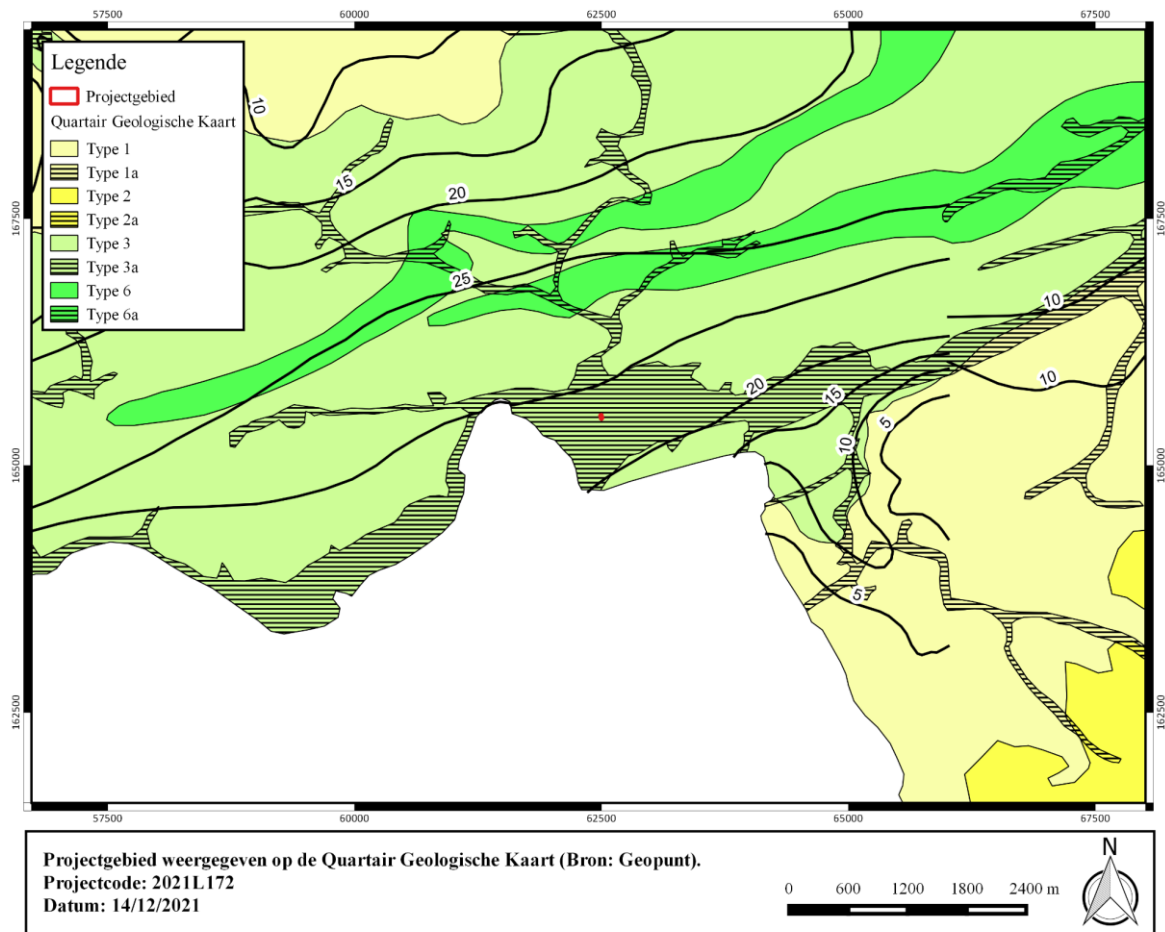
Het Lid van Moen is afgezet tijdens een periode van zeespiegelschommelingen, wat resulteerde in een heterogeen sedimentpakket. Het is een grijze kleiige silt, waartussen intercalaties voorkomen van zand met grof glauconiet of gebroken schelpresten. Deze grove lagen zijn vermoedelijk afgezet tijdens stormperiodes (tempestieten). Naar het noorden en noordoosten toe gaat deze eenheid over naar een meer homogene kleiigere afzetting.

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.2.3 Quartaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 3a**. Het bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. Binnen deze afzetting kunnen mogelijk hellingsafzettingen van het Quartair voorkomen. Lokaal kan deze eolische afzetting afwezig zijn. De top bestaat uit een fluviatiele afzetting (organochemisch en perimarien inclus) van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal.

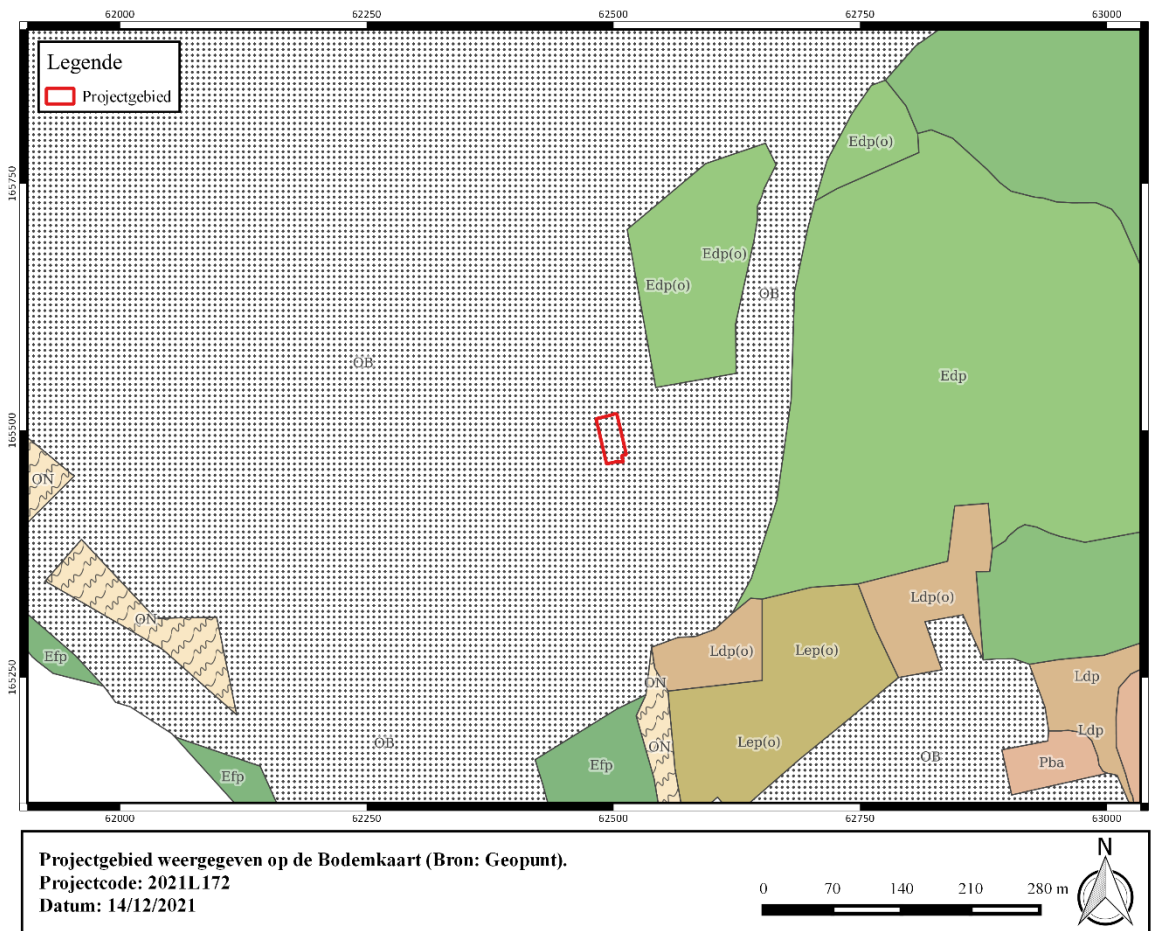

Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.2.4 Bodenvormingsprocessen

Hoewel de bodemkaart ter hoogte van het onderzoeksgebied geen informatie weergeeft kan op basis van de omliggende polygonen redelijkerwijs gesteld worden dat de ondergrond bestaat uit hydromorfe zandleem- en kleicomplexen. Vanwege deze nattere situatie moet het terrein en de directe omgeving minder geschikt geweest zijn voor bewoning of bewerking in het verleden.

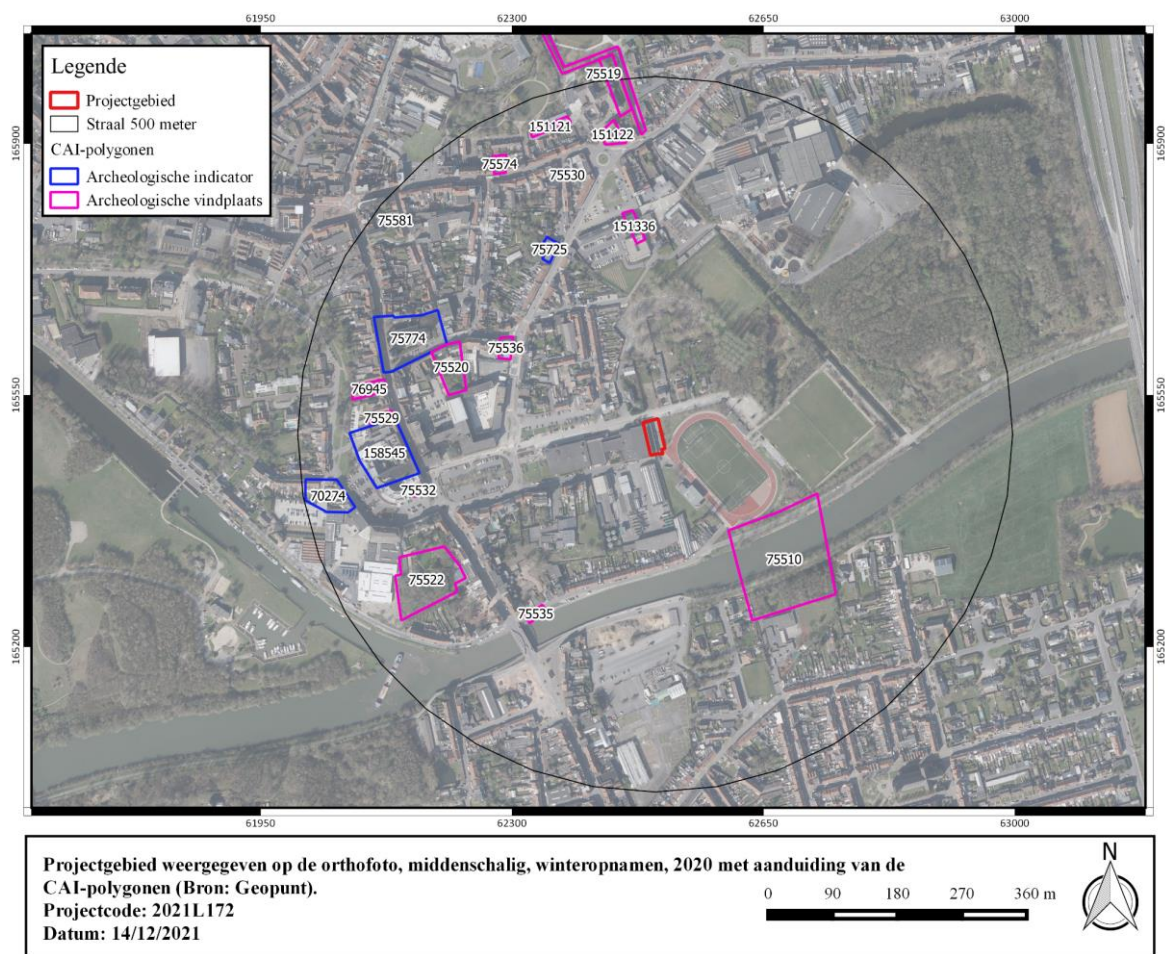

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).

1.4.3 Historische en archeologische voorkennis

1.4.3.1 Overzicht van de gekende archeologische waarden

In de directe omgeving van het plangebied is recent geen archeologisch onderzoek uitgevoerd dat nog niet is opgenomen in de CAI. Ter hoogte van het onderzoeksgebied of belendende terreinen zijn geen archeologische vindplaatsen of indicatoren aangegeven op het kaartblad van de CAI. Noodonderzoek, toevalsvondsten en werfbegeleidingen betreffen allen resten van wonen en werken in de laatmiddeleeuwse en vroegmoderne stad. Ook werden resten van de oudere stadsversterkingen in kaart gebracht. In de ruimere omgeving zijn bij verschillende onderzoeken resten uit de steentijden, metaaltijden en Romeinse periode onderzocht. De vruchtbare terrassen langs de Leie en de uitgestrekte moergebieden moeten reeds sinds de steentijden zeer aantrekkelijk geweest zijn voor de mens. Ter hoogte van het onderzoeksgebied moet echter uitgegaan worden van een zeer natte situatie die minder geschikt was voor bewoning of akkerbouw.

Figuur 15: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen binnen een straal van 2 km van het projectgebied (Bron: Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

75510	Opgraving; NK: 15 meter Late middeleeuwen: Kasteel van Menen - Kasteel (van het type gotisch waterkasteel) had een vierzijdig grondplan: - noordmuur: 3 funderingen van ronde torens, met respectievelijk een diameter van 13m, 9,5m en 8,5m. Tussen beide bevond zich een muur van 2,8m breed. Vanaf de grootste toren vertrok een 2,2m brede muur in zuidelijke richting - aardewerk Bron: Despriet P. 2009, Het kasteel en de dorpsheerlijkheid van Halewijn, in: Despriet P. (ed.) 10 000 jaar Menen. 40 jaar opgravingen 1969-2009, Archeologische en Historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen 72, Kortrijk.
75519	Opgraving (1990); NK: 15 meter 17de eeuw: vestingmuur en verschillende boven elkaar gelegen kazematten in een rechterface van bastion nr. 8, gelegen haaks op de Oude Leielaan. Reeks van 22 boven elkaar gelegen kazematten waarvan de elf bovenste dateren uit de Hollandse periode (1817-1830), eronder zijn vermoedelijk nog elf kazematten bewaard uit de tijd van Vauban (1679-1689). Bomvrije schuilplaatsen met rechthoekige plattegrond van gemetste baksteen onder dito tongewelf. De bovenste kazematten zijn voorzien van rechthoekige schietgaten. Het bouw materiaal is baksteen; aan de achterzijde is de aarden wal ca. 25m breed en 7m hoog. Hollandse ingenieurs herbouwden in 1817-1830 de vesting van Menen met 11 bolwerken en ze herbruikten daarbij min of meer het tracé van de Franse modelvesting, in 1679-1689 aangelegd o.l.v. Vauban. Bron: Despriet PH. 1991: Onderzoek van de vesting Menen, Archaeologia Mediaevalis, 14/1991, p. 15.
75520	Opgraving (1991); NK: 15 meter Late middeleeuwen: Woonplaats van de heren van Menen, omgracht en opgehoogd: "terres, motte et fosse de la court": het vormde het hoofdelement van een feodale dorpskern met parochiekerk (Sint-Vedastuskerk), herenwoning, watermolen, Leiebrug en tolrecht. Enkel de gracht kon worden gelokaliseerd. Bron: Despriet, Courtens, Dejonckheere, 1992. Stadskernonderzoek in Menen (W.-Vl.), in: Archaeologica Mediaevalis, 15, p. 52-53
75522	Opgraving; NK: 15 meter 19e eeuw: de westelijk muur van Bastion 9: witte, krijthoudende kalksteen uit het bekken van Pas de Calais en grés uit Béthune Bron: Despriet P. 2009, Onderzoek en herstel van de Hollandse vesting Menen, in: Despriet (ed.) 10 000 jaar Menen. 40 jaar opgravingen 1969-2009, Archeologische en Historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen 72, Kortrijk, pp. 181-205.

75529	Controle van werken; NK: 15 meter 17e eeuw: aardewerk Bron: Despriet P. 2009, Onderzoek en herstel van de Hollandse vesting Menen, in: Despriet (ed.) 10 000 jaar Menen. 40 jaar opgravingen 1969-2009, Archeologische en Historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen 72, Kortrijk, pp. 181-205.
75530	Controle van werken; NK: 15 meter 16^e eeuw: aardewerk Bron: Despriet P. 2009, Onderzoek en herstel van de Hollandse vesting Menen, in: Despriet (ed.) 10 000 jaar Menen. 40 jaar opgravingen 1969-2009, Archeologische en Historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen 72, Kortrijk, pp. 181-205.
75531	Opgraving; NK: 15 meter 19^e eeuw: bastion 3 - binnenstructuur: o.m. kanonkelders en kazematten in de flank van het bastion – bouwmateriaal Onbepaald: aardewerk Bron: Despriet P. 2009, Onderzoek en herstel van de Hollandse vesting Menen, in: Despriet (ed.) 10 000 jaar Menen. 40 jaar opgravingen 1969-2009, Archeologische en Historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen 72, Kortrijk, pp. 181-205.
75532	Opgraving (1994); NK: 15 meter 16^e eeuw: Het oudste gebouw (16de-eeuws) werd opgetrokken in baksteen en heeft een afwijkende oriëntatie van het huidige Schippershof. Er werd een voer met rode, niet geglazuurde tegels aangetroffen. In de 18de eeuw wordt dit gebouw vervangen door het nog bestaande gebouw dat is aangezet op een fundering van grote krijthoudende kalksteenblokken. Bron: Despriet P. 2009, Onderzoek in het stadsmuseum Schippershof, in: Despriet (ed.) 10 000 jaar Menen. 40 jaar opgravingen 1969-2009, Archeologische en Historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen 72, Kortrijk, pp. 181-205.
75535	Opgraving; NK: 15 meter 17^e eeuw: ravelijn of verdedigingseiland dat een onderdeel is van de Vauban-versterking Bron: Despriet P. 2009, Onderzoek en herstel van de Hollandse vesting Menen, in: Despriet (ed.) 10 000 jaar Menen. 40 jaar opgravingen 1969-2009, Archeologische en Historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen 72, Kortrijk, pp. 181-205.

75536	Controle van werken; NK; 15 meter 16^e eeuw: aardewerk Bron: Archief van Philippe Despriet, voorzitter Archeologische Stichting voor Zuid-West-Vlaanderen
75574	Controle van werken; NK; 15 meter 17^e eeuw: aardewerk Bron: Archief van Philippe Despriet, voorzitter Archeologische Stichting voor Zuid-West-Vlaanderen
75581	Opgraving; NK: 15 meter 17^e eeuw: 17de-eeuwse bakstenen eenlaagswoning die tijdens de 18de eeuw werd opgebouwd. Het bakstenen huis werd door brand verwoest. Bron: Despriet P. 2009, Enkele noodopgravingen in de stadskern van Menen, in: Despriet P. (ed.) 10 000 jaar Menen. 40 jaar opgravingen 1969-2009. Archeologische en historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen 72, pp. 207-218
76945	Controle van werken; NK: 15 meter 18^e eeuw: Bakstenen ronde waterput - patacons, vormhelften, aardewerk en steengoed, glas en metaal in vulling - bedrijfsafval van een 18de-19de eeuwse groothandel voor pasteibakkers. Bron: Despriet Ph. 2006: Menen - Rijselsestraat 53: waterput met uitzonderlijke vulling, in Zuid-Westvlaamse opgravingen 2005, p. 29-30.
151121	Mechanische prospectie; NK: 15 meter 16^e eeuw: spoor met materiaal dat in de 16de-17de eeuw kan geplaatst worden 17^e eeuw: muren waarin drie fasen konden onderscheiden worden. Duidelijk herbruikt materiaal, typisch voor de Vauban-bouwers. Dit wordt bevestigd door 18de-eeuws materiaal in deze context. Bron: Bradt T. & Acke B. 2010, Archeologische prospectie Huize Ter Walle Menen (prov. West-Vlaanderen). Basisrapport - juli 2010, Group Monument.
151122	Mechanische prospectie; NK: 15 meter 19^e eeuw: kazematten, onderdeel van de Hollandse vestingsmuur, die mogelijk gebouwd werden op restanten van de Vaubanversterking (17de eeuw) – opslagplaats voor voedsel Bron: Bradt T. & Acke B. 2010, Archeologische prospectie Huize Ter Walle Menen (prov. West-Vlaanderen). Basisrapport - juli 2010, Group Monument.

151336	Controle van werken; NK: 15 meter 18^e eeuw: Restanten van de kazematten uit de Hollandse periode (mogelijk recuperatie van 18de-eeuwse kazematten) Bron: Dewilde M. 2013: Menen-Leopoldplein, Intern verslag agentschap Onroerend Erfgoed, Brussel.
--------	---

II. Archeologische indicatoren

Historisch-cartografische en iconografische data

75725	Indicator cartografie; NK: 15 meter 16^e eeuw: molen
75762	Indicator cartografie; NK: 15 meter 17^e eeuw: site met walgracht
75774	Indicator cartografie; NK: 15 meter Volle middeleeuwen: St.-Vedastuskerk (1087)
158545	Indicator cartografie, veldprospectie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: Gasthuis gewijd aan Sint-Joris; toevluchtsoord voor voorbijtrekkende pelgrims. In 1736 werd deze functie beëindigd toen onderwijs en ziekenverzorging de hoofdactiviteit werd. Van de oorspronkelijke gebouwen lijkt niet veel meer over te blijven – aardewerk Bron: Despriet P. 2009, Het kerkelijk patrimonium archeologisch benaderd, in: 10 000 jaar Menen. 40 jaar opgravingen 1969-2009, Archeologische en Historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen 72, Kortrijk.

Onbepaald

70274	Onbepaald; NK: 150 m Late middeleeuwen: molen
-------	---

1.4.3.2 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen

Paleolithische vondsten op de grens met Moorsele en neolithische vondsten op de grens met Wevelgem en in de Wervikstraat wijzen op een zeer vroege menselijke aanwezigheid in de regio van Menen. Het terrein was door de ligging in het alluvium minder geschikt voor landbouw. De moergebieden moeten echter wel aantrekkelijk geweest zijn voor niet-sedentaire groepen.

In 1994 is een kleine Gallo-Romeinse nederzetting uit het derde kwart van de 1^e eeuw aangetroffen langs de Moorselestraat.

Menen is ontstaan op een doorwaardbare plaats aan de Leie en wordt voor het eerst vermeld in een Latijnse keure uit 1087. De stad groeit uit tot een heerlijkheid en wordt tot 1288 bestuurd door de familie van Menen. De kern van de eerste nederzetting lag in de nabijheid van de Leieovergang, ongeveer ter hoogte van het huidige kruispunt van de Oude Leielaan, de Waalsvest en de Rijselstraat. In deze zone situeerde zich vermoedelijk de herenburcht van de heren van Menen, een op een motte gelegen goed, omgeven door een gracht, in de onmiddellijke omgeving van de Sint-Vedastuskerk, de oudste parochiekerk van de stad. In 1288 komt Menen in handen van de graven van Vlaanderen.

De stad Menen komt tot volle economische ontwikkeling vanaf het midden van de 14e eeuw, na het toekennen van de stadsrechten in 1351 door Lodewijk van Male, heer van Menen. De stad verkrijgt de toestemming tot de oprichting van een lakenproductie en een stapelplaats voor woldraad. Tevens mag er een wekelijkse markt georganiseerd worden én een jaarlijkse markt van drie dagen. Menen bloeit zo uit tot een lakenstad, waarin ook de brouwerijnijverheid aan belang wint. Sinds het begin van de 15e eeuw kent de lakennijverheid een hevige terugval. In 1488 woedt een zware stadsbrand die driekwart van de stad in as legt. De stad heeft vaak te lijden onder militaire acties, dit door haar ligging op de grens tussen de kasselrijen van Kortrijk en Rijsel, door haar economisch belang én door de strategische waarde van de brug tussen Menen en Halewijn.

In 1548 was Menen een stad zonder vestingen bestaande uit een 20-tal straten. In 1548 wordt Menen wederom getroffen door een stadsbrand waarbij 570 van de 700 woningen verloren gingen. Een aantal openbare gebouwen zoals het stadhuis, de lakenhal en het vleeshuis worden opgetrokken na 1560. Het Belfort dateert van 1574. In het lager gelegen stadsdeel kwamen vanaf de 16^e eeuw een ruim aantal brouwerijen tot ontwikkeling. Door haar ligging aan de Leie werd de toevoer van turf en graan vergemakkelijkt. In 1576 komen de 17 Provincieën in opstand tegen de Spaanse bezetting. Nog voor de laatste werken aan de vestingen voltooid zijn, wordt de stad ingenomen door de Malcontenten onder aanvoering van Emmanuel de Lalaing, baron van Montigny. Menen zal in hun handen blijven tot 22 oktober 1579, wanneer de stad vanuit Kortrijk door Schotse troepen wordt heroverd en opnieuw bij de Staten-Generaal wordt gevoegd. In de stad wordt er een garnizoen onder leiding van de Schot Bafour gekazerneerd. In 1582 wordt Menen bezet door Spaanse troepen onder leiding van Alexander Farnese.

Gedurende de eerste helft van de 17^e eeuw heeft Menen relatief weinig te lijden onder het oorlogsgeweld. Tussen 1603 en 1627 wordt in het westelijk stadsdeel het Kapucijnenklooster gebouwd. Gedurende de tweede helft van de 17^e eeuw is Menen een twistappel tussen wisselende partijen. Na een woelige eerste helft van de 18^e eeuw kent de stad na 1748 een korte economische bloeiperiode. De steenweg Kortrijk-Menen wordt aangelegd en de aarden weg Menen-Brugge wordt geplaveid. Nieuwe nijverheden zoals de tabak vervangen de tanende brouwactiviteiten. Ook de wol, katoen- en gareniindustrie kennen een heropleving. Deze economische bloeiperiode gaat gepaard met vernieuwde bouwactiviteit. Tussen 1794 en 1814

is Menen Frans bezit. Gedurende de Hollandse Periode (1815-1830) worden langsheen de grens met Frankrijk een aantal steden versterkt als voorzorgsmaatregel tegen eventuele nieuwe aanvallen vanuit Franse hoek. Door zijn rol als bufferstad wordt Menen opnieuw voorzien van vestingen. In 1830 telt Menen ca. 8000 inwoners, het is een kleine stad met nauwelijks bebouwing in de omgeving van de vestingsmuren. In 1852 worden de vestingen gedeeltelijk ontmanteld. De ontmanteling van de vestingen en de bevolkingsaangroei heeft het bewoningspatroon in de tweede helft van de 19de eeuw ingrijpend gewijzigd. De stad wordt beter aangesloten op het wegennet. Spoorwegverbindingen met de West-Vlaamse gewesten en de Franse stad Tourcoing komen tot stand respectievelijk in 1853 en 1879.

Menen kent zoals gesteld een sterke demografische groei aan het eind van de 19^e eeuw. Deze groei is te verklaren door de industriële ontwikkeling van het Noord-Franse gebied en de behoefte aan arbeiders. Heel wat Franse grensarbeiders vestigen zich in de stad, waardoor er overal in Menen kleine arbeidersbeluiken tot ontwikkeling komen. In deze context worden *de Barakken* ingericht.

Menen wordt op 14 oktober 1914 bezet door Duitse troepen en moet vanaf dan instaan voor de kazernering van soldaten. De stad evolueert tot een verzamelpunt voor nieuwe troepen en een rustplaats voor troepen die terugkeren van het front. Menen heeft enorm te lijden onder het oorlogsgeweld. Ongeveer de helft van de huizen wordt vernield of zwaar beschadigd.¹

Vestingen

Ondanks haar strategische ligging en haar economisch belang is Menen lang een open stad gebleven. De eerste vestingswerken dateren uit 1566, wanneer de stad beschermd wordt tegen de Spanjaarden. Pas in 1578, toen Menen zich aansloot bij de opstand van de Nederlanden, werd de eerste echte omwalling gerealiseerd. De eerste versterking bestaat uit aarden wallen met grachten en palissaden en wordt voortdurend verbeterd tot deze bestaat uit een aantal grote rechte fronten met kleine bastions. Het geheel was omgeven met een brede gracht gevuld met water afkomstig van de Leie. De omwalling was voorzien van drie poorten, de Ieperse-, de Brugse- en de Kortrijksepoort. Een vierde, de Rijselfsepoort lag aan de niet-versterkte Leieoever.

Menen was gedurende de godsdienstoorlogen een twistappel tussen verschillende partijen. De wallen werden in 1644 gesloopt. Bij de Vrede van Nijmegen (1678) wordt Menen aan Frankrijk toegewezen en laat Lodewijk XIV de grensstad vanaf 1679 uitbouwen tot een modelvesting. De aanleg gebeurt onder leiding van vestingbouwkundige Sebastiaan Le Prestre de Vauban. De vesting Menen die doorgaat als één van de meest volmaakte strekte zich op beide Leieoevers uit. Op de linkeroever werd het oude tracé grotendeels gevolgd, er kwamen grotere bastions aangevuld met ravelijnen, lunettes en een tenaille voor het oude gedeelte. In 1685 was de ruwbouw klaar, maar het zou nog tot 1689 duren vooraleer de werken beëindigd werden.

In 1706 komt de stad in Oostenrijks bezit, door het Barrièretractaat van 1715 wordt het een Hollandse garnizoenstad die in 1744 door de Fransen heroverd wordt. Deze laatsten laten de vestingen en het hoornwerk slopen, enkel de grondvesten bleven bewaard. In 1748 wordt Menen opnieuw een barrièrevesting, nu onder Habsburgs gezag. Het barrièrestatuut wordt in 1782 door Jozef II opgeheven. Na de overwinning op Napoleon in Waterloo wordt een vestinggordel aangelegd waarbij ook Menen wordt ingeschakeld. De nieuwe versterkingen die vanaf 1817 (Hollandse periode) worden opgericht, steunen grotendeels op de grondvesten van

¹ Inventaris Onroerend Erfgoed

Vauban. In 1852, toen beslist werd de verdediging van België te concentreren rond de kringstelling Antwerpen, verliest de vesting van Menen haar militaire betekenis.²

² Inventaris Onroerend Erfgoed

1.4.3.3 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

De eerste cartografische weergave van het plangebied is op de Deventerkaart. De kaart lokaliseert het projectgebied ter hoogte van vochtig weiland. Ook de Sanderuskaart schetst een beeld van Menen van vóór de vestingswerken van Vauban. De eerste versterking bestaat uit aarden wallen met grachten en palissaden en wordt voortdurend verbeterd tot deze bestaat uit een aantal grote rechte fronten met kleine bastions. Het geheel was omgeven met een brede gracht gevuld met water afkomstig van de Leie. Het plangebied is gelegen ten zuidoosten van de stad in een waterrijke zone waar een aantal Leiearmen samenvloeien met de stadsgracht. Op de Sanderuskaart staat de zone van het plangebied aangeduid als Ghelandt. Allicht waren deze meersgronden in het alluvium van de Leie niet geschikt voor bewoning.

Op een anoniem plan uit 1701 is duidelijk de afgewerkte Vaubanversterking met bastions waar te nemen. Het plangebied situeert zich integraal buiten de stadsversterking en is niet bebouwd. Vanaf 1745 besluiten de Fransen de vestingen en het hoornwerk te slopen, enkel de grondvesten bleven bewaard. Op de Ferrariskaart is duidelijk de toestand na deze sloopwerken waar te nemen. Het plangebied is niet bebouwd en bestaat uit weiland. De westzijde van het plangebied valt samen met een waterloop. De parallelle waterlopen ter hoogte van het plangebied doen vermoeden dat het weiland in gebruik was als bleekweide. Precies ten noorden van het plangebied is een L-vormig alleenstaand gebouw waar te nemen.

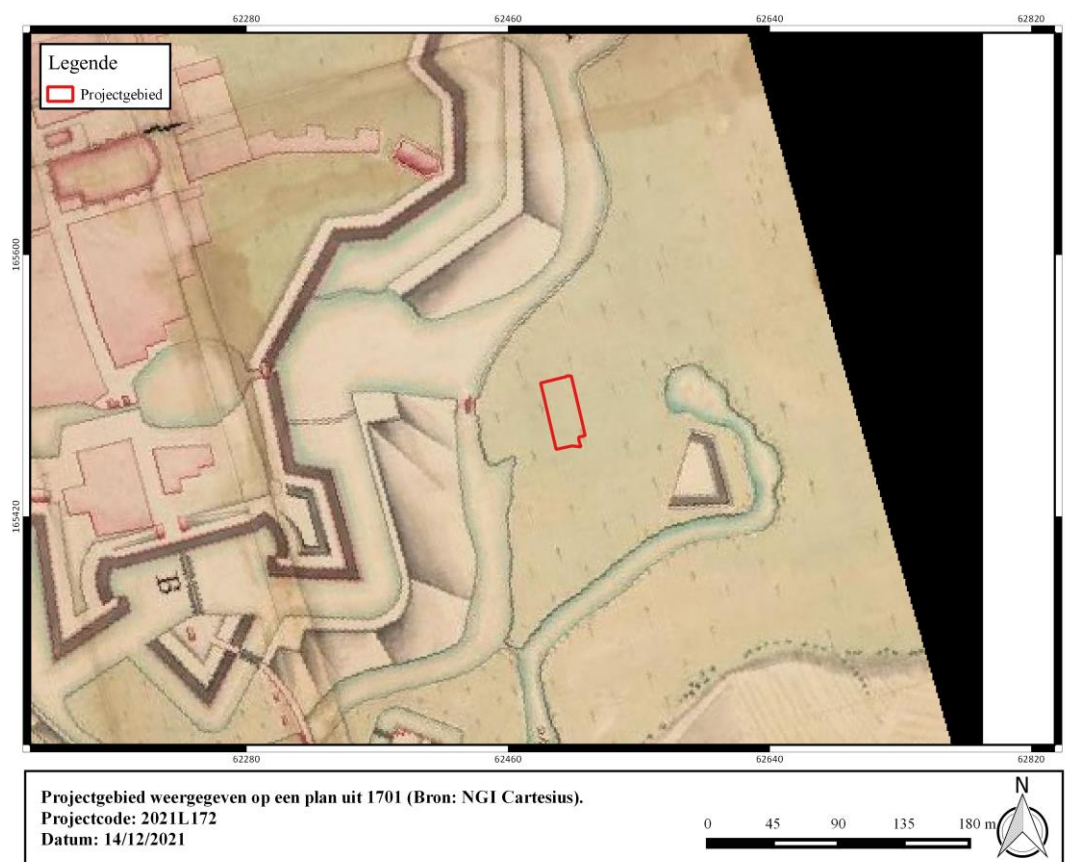
Een plan uit de periode 1815-1830 kon zeer nauwkeurig georeferereerd worden. De georeferentie gebeurde op basis van bewaarde contouren van de Hollandse versterking in het hedendaagse stratenpatroon van Menen. Op het plan van 1815-1830 situeert het plangebied zich precies ten zuiden van de stadsgracht. Het terrein is niet bebouwd. De kaarten uit het midden van de 19^e-eeuw lokaliseren het plangebied quasi integraal ter hoogte van de stadsgracht.

Na het slopen van de stadversterkingen in de tweede helft van de 19^e eeuw krijgt het huidige stadsbeeld van Menen vorm. Op de loopgravenkaart van 1917 is de gracht ter hoogte van het plangebied nog duidelijk te zien. Precies ten noorden ervan is een smalspoor aanwezig.

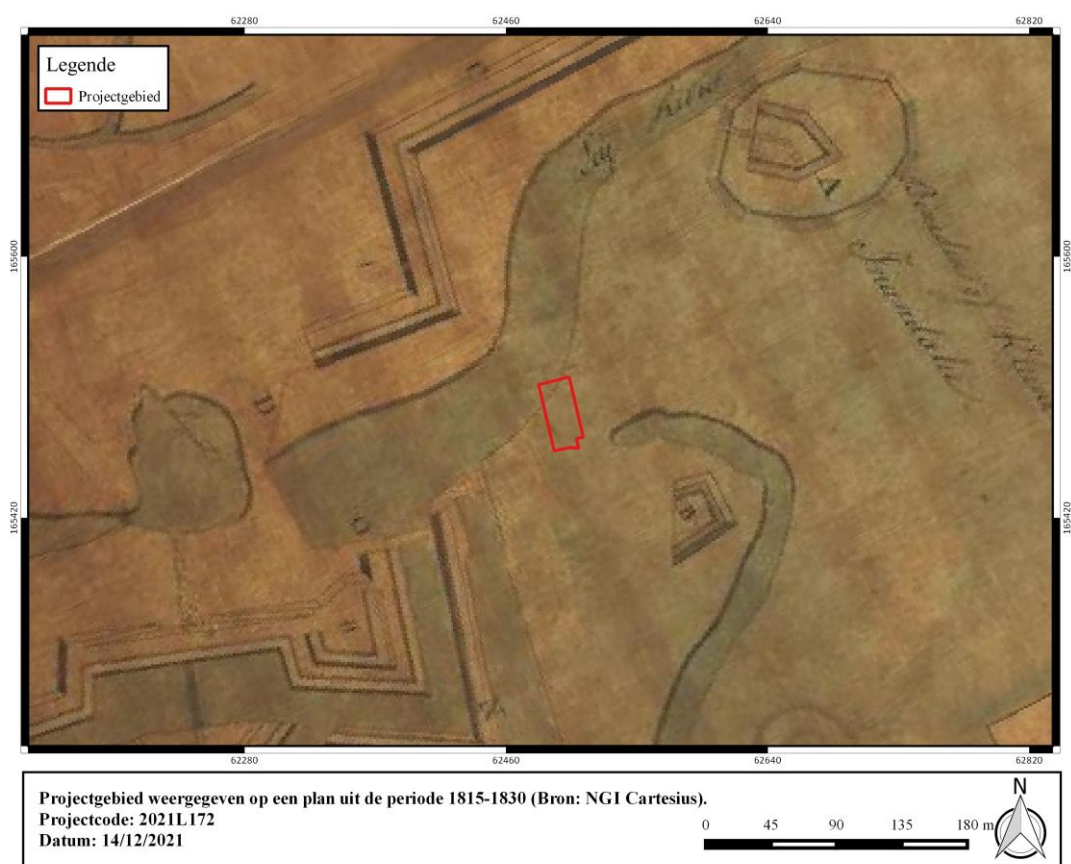

Figuur 16: Projectgebied bij benadering weergegeven op de Deventerkaart, ca. 1560 (Bron: Bibliotheca Nacional de España).

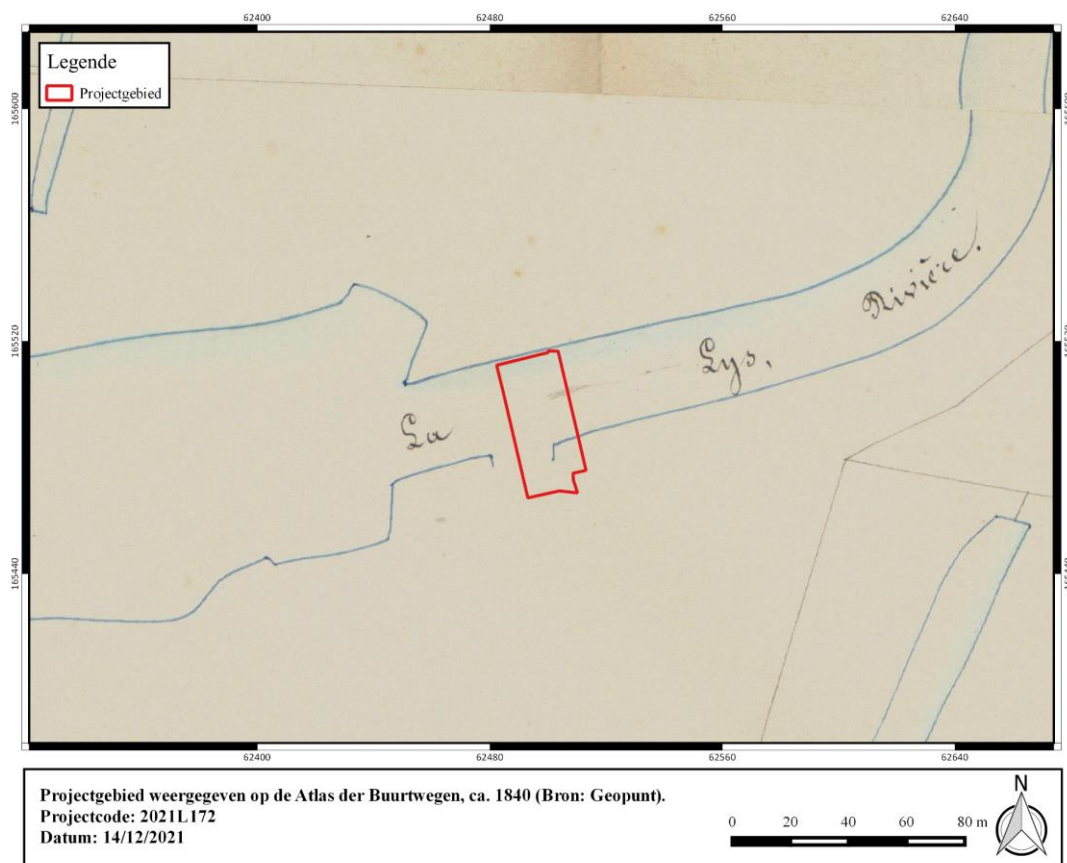

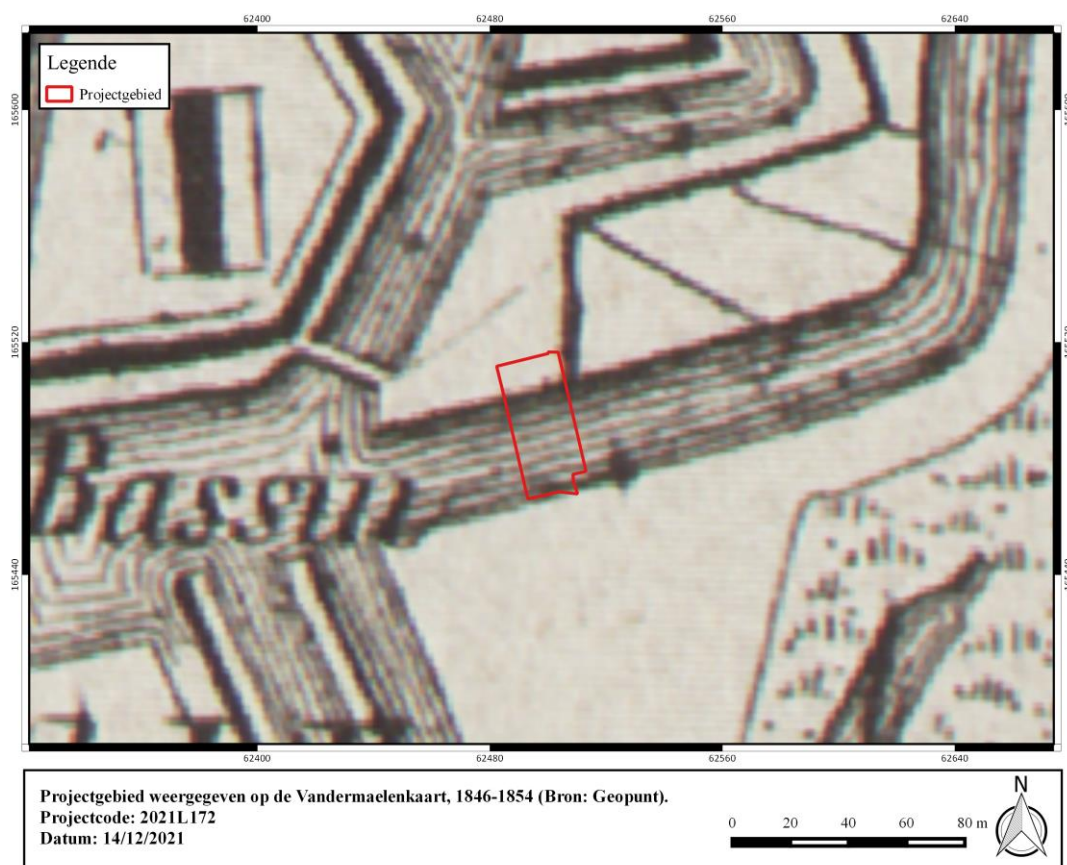
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op een plan uit de periode 1815-1830 (Bron: NGI Cartesius).

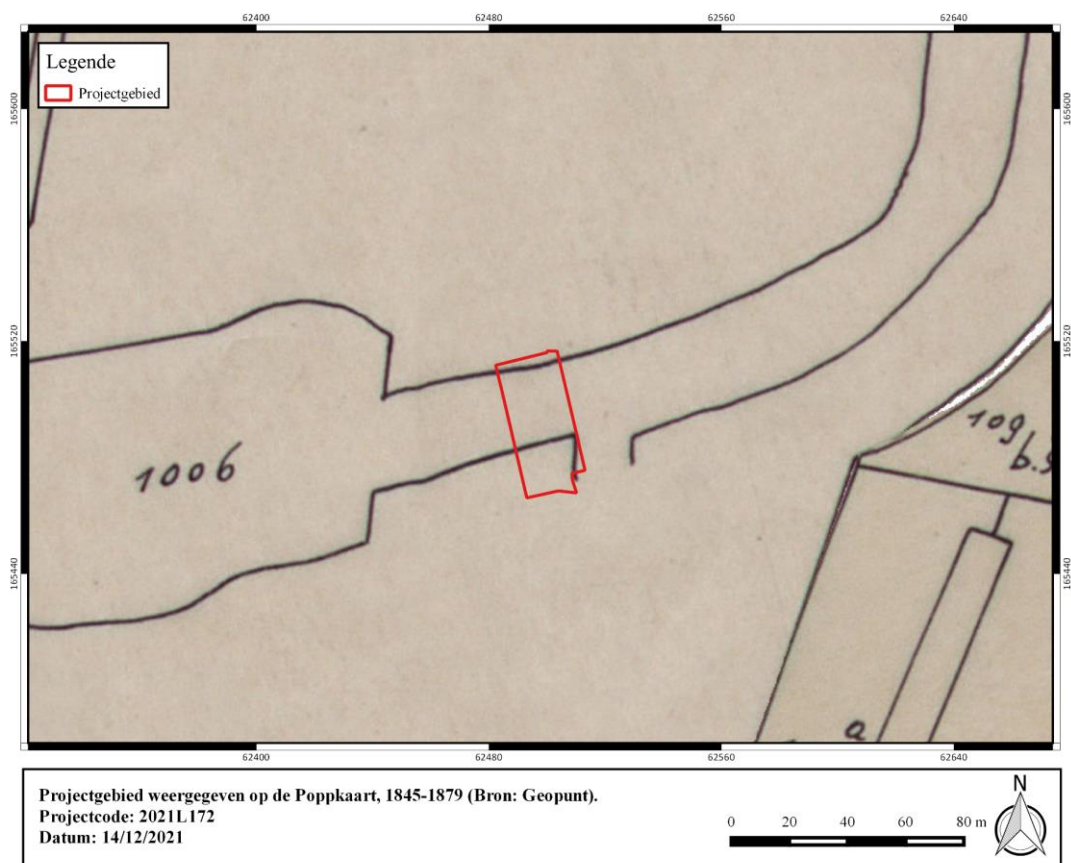

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

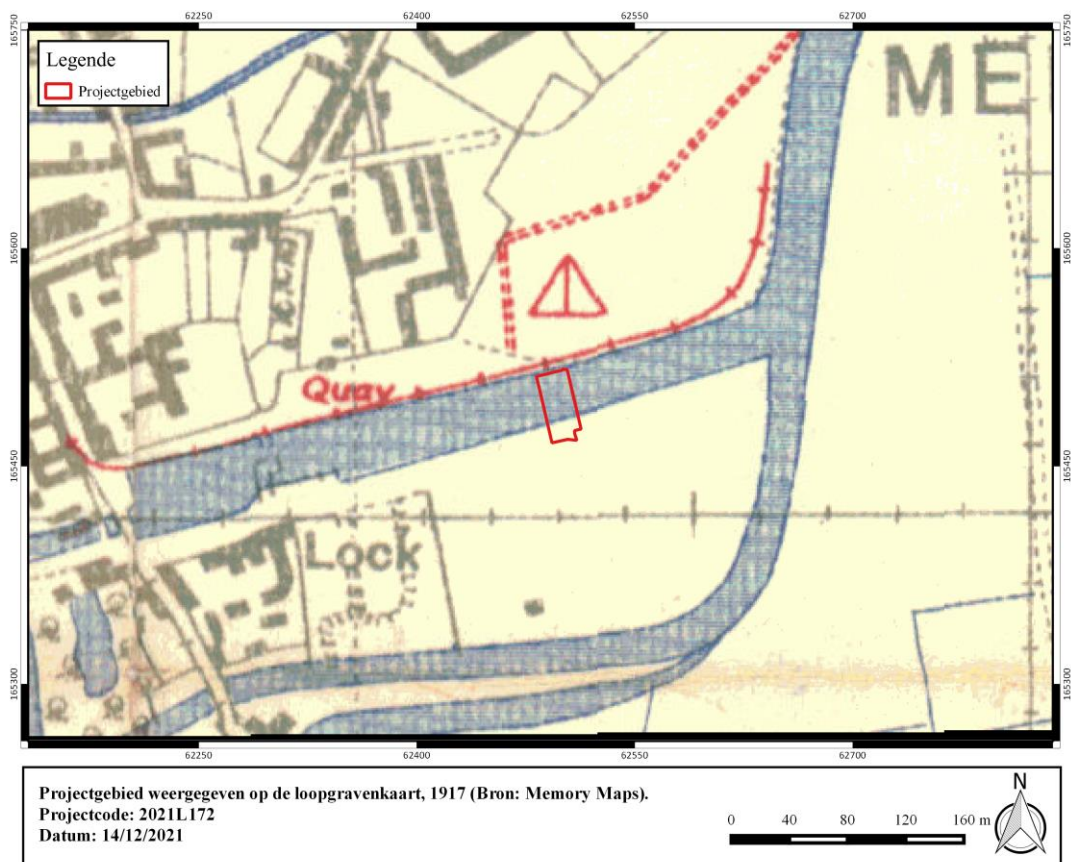

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Vandermaelenkaart, 1846-1854 (Bron: Geopunt).

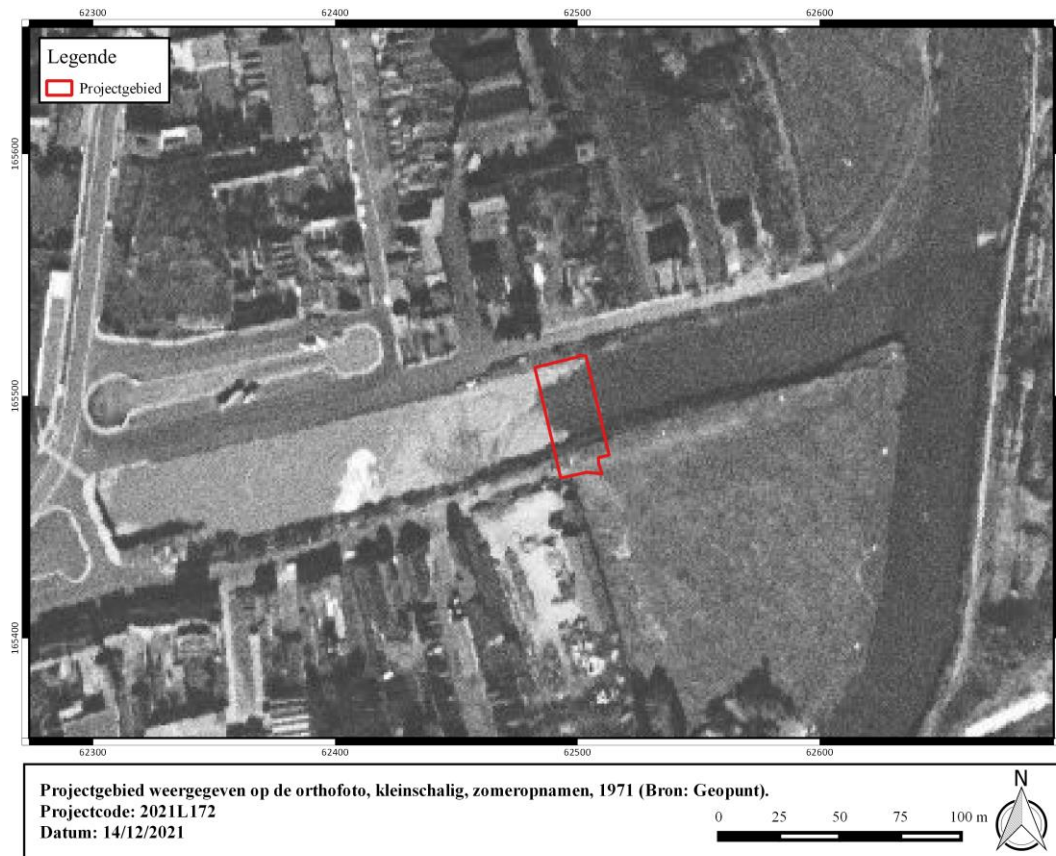
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de loopgravenkaart, 1917 (Bron: Memory Maps).

1.4.3.4 Huidige gebruik en verstoringen

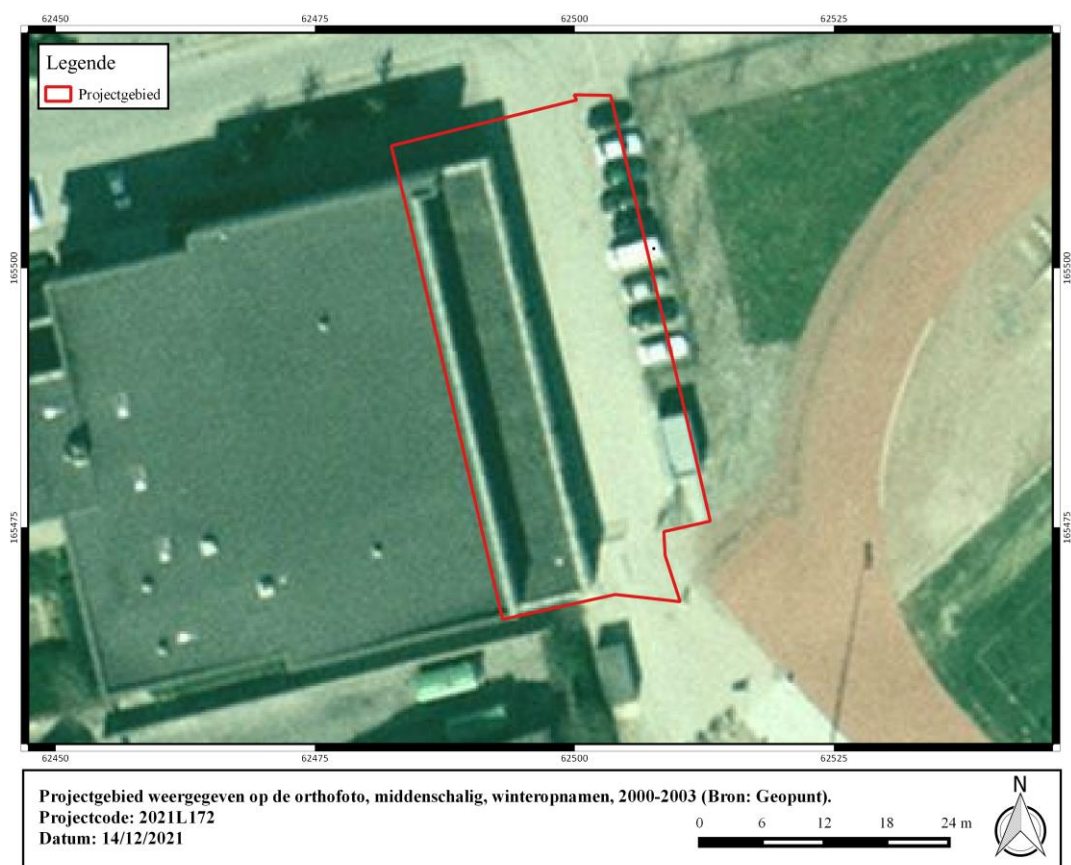
De orthofotosequentie geeft een duidelijke evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contour van het plangebied gedurende de laatste decennia. Op de orthofoto van 1971 valt het grootste deel van het plangebied nog samen met de gracht die ook op de historische kaarten stond. Pas in de jaren '70 - '80 wordt de gracht gedempt en komt de huidige sportinfrastructuur tot ontwikkeling. De voorbije decennia blijft de toestand binnen de projectgrenzen ongewijzigd.

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

De opdrachtgever plant de uitbreiding en gedeeltelijke heraanleg van een bestaande sporthal, gelegen in het Vauban Sportpark in Menen. Het terrein heeft een oppervlakte van ca. 1002 m² waarvan op heden ca. 400 m² bebouwd is. De rest van het terrein is verhard.

Menen is ontstaan ter hoogte van een voorde in de Leie. Het terrein zelf situeert zich binnen het alluvium. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer waarvan de top bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Holoceen. Hoewel de bodemkaart ter hoogte van het onderzoeksgebied geen informatie weergeeft kan op basis van de omliggende polygonen redelijkerwijs gesteld worden dat de ondergrond bestaat uit hydromorfe zandleem- en kleicomplexen. Vanwege deze nattere situatie moet het terrein en de directe omgeving minder geschikt geweest zijn voor bewoning of bewerking in het verleden. De randen van het alluvium moeten echter wel aantrekkelijk geweest zijn voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars, daar er optimaal geprofiteerd kan worden van overlappende biotopen.

Cartografische bronnen lokaliseren het projectgebied buiten de historische stadskern van Menen. Op de Deventerkaart en de Sanderuskaart is te zien dat het terrein zich ten zuiden van de stadsomwalling gelegen is, ter hoogte van een waterrijke zone waar een aantal Leiearmen samenvloeien met de stadsgracht. Deze meersgronden waren allicht niet geschikt voor bewoning. Op een plan uit het begin van de 18^e eeuw is de Vauban-versterking waar te nemen. Het plangebied situeert zich integraal buiten de stadsversterking en is niet bebouwd. De 19^e-eeuwse kaarten lokaliseren het plangebied buiten de Hollandse versterkingen. Op de kaarten uit het midden van de 19^e eeuw valt het plangebied quasi integraal samen met een gracht. Precies ten westen van het plangebied heeft een deel van de stadsversterking plaatsgemaakt voor een bassin. Bewoning was dus ook in de 19^e-eeuw niet mogelijk. Op een loopgravenkaart uit 1917 en de orthofoto van 1971 is de gracht nog steeds zichtbaar. Pas in de navolgende decennia komt het terrein tot ontwikkeling.

Ter hoogte van het onderzoeksgebied of belendende terreinen zijn geen archeologische vindplaatsen of indicatoren aangegeven op het kaartblad van de CAI. Noodonderzoek, toevalsvondsten en werfbegeleidingen betreffen allen resten van wonen en werken in de laatmiddeleeuwse en vroegmoderne stad. Ook werden resten van de oudere stadsversterkingen in kaart gebracht. In de ruimere omgeving zijn bij verschillende onderzoeken resten uit de steentijden, metaaltijden en Romeinse periode onderzocht. De vruchtbare terrassen langs de Leie en de uitgestrekte moergebieden moeten reeds sinds de steentijden zeer aantrekkelijk geweest zijn voor de mens. Ter hoogte van het onderzoeksgebied moet echter uitgegaan worden van een zeer natte situatie die minder geschikt was voor bewoning of akkerbouw.

Ter hoogte van het onderzoeksgebied wordt de trefkans inzake bewaard archeologisch erfgoed als zeer beperkt ingeschat. Vanwege de beperkte verwachting en het feit dat redelijkerwijs aangenomen kan worden dat een groot deel van het bodemarchief reeds is vergraven door de stadsomwalling wordt de kans op kenniswinst bij verder onderzoek als zeer laag ingeschat.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

NGI Cartesius

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

